

CENTRUM BADANIA OPINII SPOŁECZNEJ

SEKRETARIAT
OŚRODEK INFORMACJI

629 - 35 - 69, 628 - 37 - 04
693 - 46 - 92, 625 - 76 - 23

UL. ŻURAWIA 4A, SKR. PT. 24
00 - 503 W A R S Z A W A
TELEFAX 629 - 40 - 89
E-mail: sekretariat@cbos.pl

INTERNET

<http://www.cbos.pl>

BS/17/2003

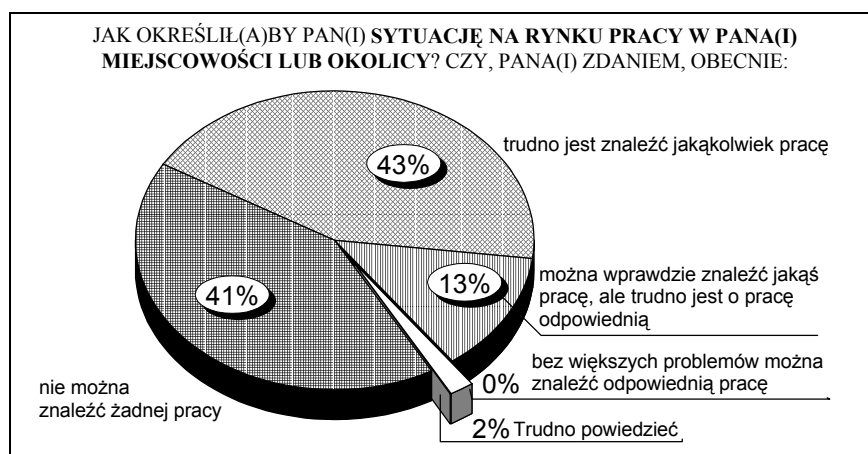
OPINIE O RYNKU PRACY I ZAGROŻENIU BEZROBOCIEM

KOMUNIKAT Z BADAŃ

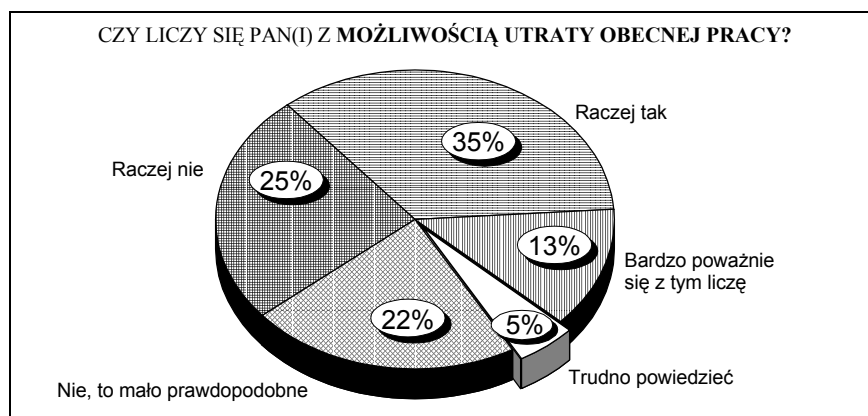
WARSZAWA, STYCZEŃ 2003

PRZEDRUK MATERIAŁÓW CBOS W CAŁOŚCI LUB W CZĘŚCI ORAZ WYKORZYSTANIE DANYCH EMPIRYCZNYCH
JEST DOZWOLONE WYŁĄCZNIE Z PODANIEM ŹRÓDŁA

- Polacy wciąż bardzo negatywnie oceniają sytuację na krajowym rynku pracy. Niemal dwie trzecie badanych (63%) określa ją jako bardzo złą, a jedna trzecia (32%) jako złą.
- Mniej pesymistyczne niż w grudniu są prognozy rozwoju tej sytuacji w ciągu najbliższego roku. Nadal jednak niewiele osób (11%) spodziewa się poprawy. Zdecydowana większość nie oczekuje zmian (45%) lub przewiduje pogorszenie (35%).
- W stosunku do grudnia pogorszyły się opinie o lokalnych rynkach pracy - zwiększyła się (z 34% do 41%) liczba badanych, którzy uważają, że w ich miejscu zamieszkania lub okolicy nie można znaleźć żadnej pracy. Zmalała też (z 20% do 13%) grupa osób przekonanych, że można wprawdzie gdzieś się zatrudnić, ale trudno jest o pracę odpowiednią.

- Niemal co drugi pracujący Polak (48%) obawia się utraty pracy. Mniej osób niż przed miesiącem (spadek z 20% do 13%) bardzo poważnie liczy się z taką możliwością, więcej natomiast (wzrost z 26% do 35%) ma umiarkowane obawy.

Bezrobocie jest w dzisiejszej Polsce najpoważniejszym problemem społecznym. Boleśnie doświadczają go nie tylko osoby, które nie mogą podjąć pierwszej swojej pracy lub utraciły dotychczasową, ale także ogół pracujących, wśród których - jak wynika z naszego badania¹ - co drugi liczy się z możliwością utraty zatrudnienia. Sytuacja ta sprzyja bardzo krytycznej ocenie rynku pracy - zarówno krajowego, jak i lokalnego - a także pesymistycznym przewidywaniom w tej dziedzinie.

OCENY I PROGNOZY SYTUACJI NA KRAJOWYM RYNKU PRACY

W styczniu - podobnie jak w całym wcześniejszym półroczu - utrzymują się bardzo krytyczne opinie o sytuacji na ogólnopolskim rynku pracy. Największa grupa badanych (63%) określa ją jako bardzo złą, a jedna trzecia (32%) - jako złą. Zaledwie 3% respondentów uważa, iż sytuacja na rynku pracy jest przeciętna - ani dobra, ani zła - i tylko co setny (1%) twierdzi, że jest dobra.

Tabela 1

Jak Pan(i) ogólnie ocenia obecną sytuację na rynku pracy w Polsce? Czy jest ona:	Wskazania respondentów według terminów badań															
	VI		VII		VIII		IX		X		XI		XII		I	
	2002														2003	
	w procentach															
- bardzo dobra	0	0	0	0	0	1	0	0	0	1	0	1	0	0	0	1
- dobra	0		0		1		0		1		1		0		1	
- ani dobra, ani zła	3	3	2	2	2	2	3	3	4	4	3	3	2	2	3	3
- zła	28	95	29	97	28	96	32	95	30	93	33	95	34	96	32	95
- bardzo zła	67		68		68		63		63		62		62		63	
Trudno powiedzieć	2	2	1	1	1	1	2	2	2	2	1	1	2	2	1	1

¹ Badanie „Aktualne problemy i wydarzenia” (152) przeprowadzono w dniach od 3 do 6 stycznia 2003 roku na liczącej 1025 osób reprezentatywnej próbie losowo-adresowej dorosłych mieszkańców Polski.

Mniej pesymistyczne niż w grudniu są przewidywania dotyczące rozwoju sytuacji na krajowym rynku pracy w ciągu najbliższego roku. Nadal jednak zaledwie jedna dziewiąta badanych (11% - wzrost o 3 punkty) spodziewa się poprawy, natomiast zdecydowana większość ma nastawienie pesymistyczne - uważa, że sytuacja ta się nie zmieni (45%) lub wręcz ulegnie pogorszeniu (35% - spadek o 6 punktów).

Okazuje się, że styczniowe prognozy utrzymują się na poziomie notowanym w okresie od września do listopada ubiegłego roku, kiedy to przewidywania były mniej pesymistyczne niż wcześniej.

Tabela 2

Czy, Pana(i) zdaniem, w ciągu najbliższego roku sytuacja na rynku pracy w Polsce:	Wskazania respondentów według terminów badań															
	VI '02		VII '02		VIII '02		IX '02		X '02		XI '02		XII '02		I '03	
	w procentach															
- zdecydowanie się poprawi	0	8	0	9	0	10	0	10	0	10	0	11	0	8	1	11
- raczej się poprawi	8		9		10		10		10		11		8		10	
- nie zmieni się	40	40	42	42	42	42	47	47	47	47	44	44	46	46	45	45
- raczej się pogorszy	33	46	33	43	31	40	27	35	26	36	28	37	30	41	27	35
- zdecydowanie się pogorszy	13		10		9		8		10		9		11		8	
Trudno powiedzieć	6	6	7	7	8	8	8	8	7	7	8	8	5	5	9	9

Prognozy dotyczące rozwiązania w kraju problemu bezrobocia są zróżnicowane społecznie, choć we wszystkich grupach społeczno-demograficznych osoby przewidujące poprawę sytuacji stanowią mniejszość. Opinie w tej dziedzinie zależą przede wszystkim od warunków materialnych, w jakich żyją ankietowani, a także od poziomu ich wykształcenia. Im są lepiej wykształceni i deklarują lepsze warunki materialne swoich gospodarstw domowych, tym częściej uważają, że w najbliższym roku sytuacja na krajowym rynku pracy się nie zmieni, jednak tym częściej także mają nadzieję na jej poprawę. Wśród optymistów jest stosunkowo najwięcej respondentów najmłodszych (w wieku od 18 do 24 lat), przedstawicieli kadry kierowniczej i inteligencji, osób pracujących na własny rachunek poza rolnictwem (po 17%). Brak nadziei na poprawę cechuje natomiast przede wszystkim

badanych, którzy żyją w złych warunkach materialnych, mających od 35 do 54 lat, bezrobotnych, robotników wykwalifikowanych, a także pracowników umysłowych niższego szczebla - w każdej z tych grup co najmniej dwie piąte spodziewa się w najbliższym roku pogorszenia sytuacji na ogólnopolskim rynku pracy.

OCENY SYTUACJI NA LOKALNYM RYNKU PRACY

Opinie o krajowym rynku pracy są kształtowane przez różne czynniki, w tym również przez media, natomiast opinie o lokalnym rynku są oparte przede wszystkim na własnych doświadczeniach i obserwacji otaczającej rzeczywistości.

Po odnotowanej w grudniu poprawie, obecnie nastąpiło ponowne pogorszenie opinii o lokalnych rynkach pracy. W ciągu miesiąca zwiększyła się (o 7 punktów) liczba osób, które uważają, że w ich miejscu zamieszkania lub okolicy nie można znaleźć żadnej pracy - obecnie opinię taką wyraża dwie piąte badanych (41%). Prawie tyle samo osób (43%) ocenia, że w ich środowisku trudno znaleźć jakąkolwiek pracę. Zmalał też (z 20% do 13%) odsetek respondentów przekonanych, że można wprawdzie gdzieś się zatrudnić, ale trudno jest o pracę odpowiednią. Żaden ankietowany nie stwierdził, że w jego miejscowości odpowiednia praca jest dostępna bez większych problemów.

Okazuje się ponadto, że społeczna diagnoza w tej sprawie jest obecnie gorsza niż w ostatnich czterech miesiącach.

Tabela 3

Jak określił(a)by Pan(i) sytuację na rynku pracy w Pana(i) miejscowości lub okolicy? Czy, Pana(i) zdaniem, obecnie:	Wskazania respondentów według terminów badań							
	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	I
	2002							2003
	w procentach							
- bez większych problemów można znaleźć odpowiednią pracę	0	0	0	0	0	0	1	0
- można wprawdzie znaleźć jakąś pracę, ale trudno jest o pracę odpowiednią	16	16	15	16	16	16	20	13
- trudno jest znaleźć jakąkolwiek pracę	39	43	40	44	43	44	44	43
- nie można znaleźć żadnej pracy	42	40	43	37	39	38	34	41
Trudno powiedzieć	3	1	2	2	2	2	2	2

Opinie o sytuacji na lokalnym rynku pracy są silnie zróżnicowane w zależności od wielkości miejsca zamieszkania respondentów, a także od poziomu ich wykształcenia, dochodów przypadających na osobę w rodzinie oraz warunków materialnych gospodarstw domowych (zob. tabele aneksowe). Im większa miejscowość, w której mieszkają badani, oraz wyższe wykształcenie i lepsza sytuacja finansowa i materialna, tym mniej krytycznych ocen tej sytuacji - tym częstsze stwierdzenia, że w ich miejscowości lub jej okolicy można znaleźć jakąś pracę, choć nie zawsze odpowiednią. Pogląd taki wyraża ponad dwie piąte mieszkańców największych miast (44%), ale już tylko jedna piąta zamieszkujących duże miasta (19%) i mniej niż jedna dziesiąta żyjących w miastach średnich (9%) i małych (3%) oraz na wsi (6%).

Z kolei im mniejsza miejscowość i niższa pozycja społeczno-ekonomiczna, tym więcej badanych mających przekonanie, że na lokalnym rynku nie można znaleźć żadnej pracy. Do skrajnych pesymistów należą najczęściej rolnicy (62%), badani z podstawowym wykształceniem (61%) oraz bezrobotni (59%), a nieco rzadziej - respondenci żyjący w złych warunkach materialnych (54%), o dochodach poniżej 400 zł na osobę w rodzinie (53%), w wieku od 45 do 54 lat (51%), emeryci (52%), renciści (50%), mieszkańcy wsi (50%) i najmniejszych miast (48%).

Tego rodzaju zróżnicowanie opinii świadczy o tym, że lokalny rynek pracy jest oceniany głównie ze względu na własne szanse znalezienia na nim zatrudnienia. Im mniejsza miejscowość, niższe kwalifikacje, mniejsze możliwości finansowe, tym mniejsze - w odczuciu badanych - są te szanse. Nierówności szans w tej dziedzinie towarzyszy inna dotkliwa nierówność - dotycząca niebezpieczeństwa utraty pracy przez tych, którzy ją mają.

OCENA NIEBEZPIECZEŃSTWA UTRATY PRACY

W styczniu niemal połowa respondentów aktywnych zawodowo (48%) przyznaje, że liczy się z możliwością utraty pracy. Obecnie jednak poczucie zagrożenia jest nieco mniej nasilone niż przed miesiącem. Od początku grudnia zmalał bowiem (o 7 punktów - do 13%)

odsetek badanych, którzy bardzo poważnie liczą się z utratą pracy. Wzrosła natomiast (z 26% do 35%) liczba tych, którzy wyrażają umiarkowaną obawę przed utratą zatrudnienia. Pozostali pracujący dzielą się na dwie niemal równoliczne grupy - takich, którzy raczej nie czują się zagrożeni utratą pracy (25%), oraz mających całkowite poczucie bezpieczeństwa w tej sprawie (22%).

Tabela 4

Czy liczy się Pan(i) z możliwością utraty obecnej pracy (np. zwolnienia, bankructwa, upadku, likwidacji zakładu, gospodarstwa itp.)?	Wskazania osób aktywnych zawodowo* według terminów badań																	
	V '02 (N=478)		VI '02 (N=489)		VII '02 (N=471)		VIII '02 (N=447)		IX '02 (N=542)		X '02 (N=554)		XI '02 (N=474)		XII '02 (N=442)		I '03 (N=484)	
	w procentach																	
Bardzo poważnie się z tym liczę	17	48	18	45	15	49	16	40	17	47	17	44	9	41	20	46	13	48
Raczej tak	31		27		34		24		30		27		32		26		35	
Raczej nie	24	47	25	51	25	47	28	55	22	47	30	52	30	54	23	47	25	47
Nie, to mało prawdopodobne	23		26		22		27		25		22		24		24		22	
Trudno powiedzieć	5	5	4	4	4	4	5	5	7	7	3	3	5	5	7	7	5	5

* Dotyczy osób zatrudnionych, także rolników oraz emerytów i rencistów pracujących w niepełnym wymiarze godzin

Z deklaracji badanych wynika, że niebezpieczeństwo utraty przez nich pracy jest tym większe, im słabiej są wykształceni i mają niższą pozycję społeczno-zawodową, a także im gorsza jest ich sytuacja finansowa i warunki materialne gospodarstw domowych. O skali zróżnicowań świadczą przytoczone niżej dane (zob. tabele aneksowe).

Wśród pracowników mających wykształcenie podstawowe niemal dwie trzecie (65%) liczy się obecnie z możliwością utraty pracy, w tym prawie dwie piąte (37%) - bardzo poważnie. Nieco mniejsze jest zagrożenie wśród mających wykształcenie zasadnicze zawodowe (51%) i średnie (47%). Stosunkowo najrzadziej niebezpieczeństwo takie dostrzegają respondenci z wyższym wykształceniem, jednak nawet w tym środowisku ponad jedna trzecia (36%) liczy się z utratą zatrudnienia, w tym jedna dziewiąta (11%) - bardzo poważnie.

Podobnie kształtuje się zróżnicowanie oceny ryzyka utraty pracy w grupach społeczno-zawodowych. Poczucie zagrożenia bezrobociem ma dwie trzecie aktywnych zawodowo robotników (65%), w tym jedna piąta (19%) określa je jako bardzo poważne, a także mniej więcej połowa pracowników fizyczno-umysłowych (52%) i umysłowych niższego szczebla (45%). Wśród przedstawicieli kadry kierowniczej i inteligencji co trzeci (33%) dostrzega takie niebezpieczeństwo, w tym jedna szóstka (16%) uznaje je za bardzo duże. Najlepsza jest sytuacja pracujących na własny rachunek poza rolnictwem (25%). Ze względu na specyfikę swojej sytuacji zawodowej stosunkowo niskie poczucie zagrożenia mają także rolnicy - co trzeci z nich (34%) liczy się obecnie z możliwością utraty pracy, w tym co ósmy (12%) - bardzo poważnie.

Również dochody silnie różnicują ocenę bezpieczeństwa pracy. Porównując tylko skrajne grupy widzimy, że wśród pracowników o najniższych dochodach, poniżej 300 zł na osobę, niemal cztery piąte dostrzega niebezpieczeństwo utraty zatrudnienia (78%), natomiast wśród najlepiej sytuowanych, o dochodach na osobę powyżej 800 zł - jedna trzecia (35%).

Poczucie zagrożenia utratą pracy nie wiąże się tak systematycznie z wielkością miejsca zamieszkania, choć i w tym przypadku widać wyraźne zróżnicowania. Deklaruje je ponad połowa aktywnych zawodowo mieszkańców miast dużych (56%) i średnich (51%), prawie połowa żyjących w małych miastach i na wsi (po 46%) oraz stosunkowo najmniej mieszkańców wielkich miast (39%).

Warto przypomnieć, że choć społeczna ocena niebezpieczeństwa utraty pracy ma charakter subiektywny i może odbiegać od rzeczywistego zagrożenia bezrobociem, wywiera ona znaczny wpływ na samopoczucie Polaków i zadowolenie z życia².

² Zob. komunikat CBOS „Samopoczucie Polaków w latach 1988 - 2002”, styczeń '03 (oprac. B. Wciórka); w opracowaniu komunikat „Czy Polacy są zadowoleni z życia?”

Z naszych badań wynika, że Polacy bardzo negatywnie oceniają sytuację na krajowym rynku pracy i równie pesymistycznie zapatrują się na możliwość rozwiązania problemu bezrobocia w najbliższym roku (choć w stosunku do grudnia prognozy w tej dziedzinie nieco się poprawiły). Przede wszystkim jednak dwie piąte Polaków nie dostrzega żadnych szans na znalezienie pracy w swojej miejscowości lub jej okolicy i drugie tyle twierdzi, że trudno w ich środowisku o jakąkolwiek pracę. Należy przy tym podkreślić, że społeczna diagnoza sytuacji na lokalnym rynku pracy jest obecnie gorsza niż w ostatnich czterech miesiącach. Towarzyszy jej znaczne, choć nieco mniej nasilone niż przed miesiącem, poczucie zagrożenia utratą pracy, występujące obecnie u co drugiej osoby aktywnej zawodowo.

Opracowała

Bogna WCIÓRKA

A N E K S

Tabela 1. Jak Pan(i) ogólnie ocenia obecną sytuację na rynku pracy w Polsce?
Czy jest ona:

	(%)				
	dobra	ani dobra, ani zła	zła	Trudno powiedzieć	Liczba osób
Ogółem	1	3	95	1	1025
Płeć					
Mężczyźni	1	2	96	1	489
Kobiety	0	4	93	2	536
Wiek					
18-24 lat	1	4	95	0	158
25-34	0	3	96	1	185
35-44	2	4	93	1	192
45-54	0	3	97	1	211
55-64	0	2	96	2	102
65 lat i więcej	0	2	92	5	177
Miejsce zamieszkania					
Wies	0	3	95	1	376
Miasto do 20 tys.	4	4	91	1	127
20-100 tys.	0	3	95	2	208
101-500 tys.	0	3	96	1	191
501 tys. i więcej mieszk.	0	2	96	1	124
Wykształcenie					
Podstawowe	0	2	94	3	262
Zasadnicze zawodowe	1	4	94	1	306
Średnie	1	4	95	1	345
Wyższe	0	2	96	1	112
Grupa społ.-zaw. pracujący					
Kadra kier., inteligencja	0	3	97	1	64
Prac. umysł. niż. szczebla	0	2	98	0	94
Pracownicy fiz.-umysł.	1	9	90	1	95
Robotnicy wykwalifikowani	4	3	93	0	89
Robotnicy niewykwalifik.	0	7	93	0	47
Rolnicy	0	8	92	0	54
Pracujący na własny rach.	0	2	95	3	38
Bierni zawodowo					
Renciści	0	2	95	3	105
Emeryci	0	1	96	3	182
Uczniowie i studenci	2	1	97	0	74
Bezrobotni	0	1	97	2	143
Gospodynie domowe i inni	0	8	85	7	35
Pracuje w:					
inst. państw., publicznej	1	2	97	0	160
społce właścicieli	0	6	93	1	82
prywatnych i państwa	1	5	93	1	193
sekt. prtyw. poza rolnict.	0	5	93	0	60
prywatnym gosp. rolnym					
Dochody na jedną osobę					
Do 299 zł	0	2	96	1	132
300-399	1	5	94	0	100
400-599	0	3	96	1	187
600-800	0	3	96	1	158
Powyżej 800 zł	0	2	96	2	151
Ocena własnych war. mater.					
Złe	0	2	97	1	315
Średnie	1	3	94	2	465
Dobre	1	4	93	2	245
Udział w prakt. religijnych					
Kilka razy w tygodniu	0	0	95	5	53
Raz w tygodniu	0	3	96	1	544
1-2 razy w miesiącu	0	4	95	1	148
Kilka razy w roku	2	3	93	2	179
W ogóle nie uczestniczy	0	4	95	1	98
Poglądy polityczne					
Lewica	0	3	96	0	243
Centrum	1	3	97	0	274
Prawica	0	3	96	0	256
Trudno powiedzieć	1	4	90	5	251

Tabela 2. Czy, Pana(i) zdaniem, w ciągu najbliższego roku sytuacja na rynku pracy w Polsce:

	(%)				
	poprawi się	pozostanie bez zmian	pogorszy się	Trudno powiedzieć	Liczba osób
Ogółem	10	45	35	9	1025
Płeć					
Mężczyźni	13	46	32	8	489
Kobiety	7	45	38	10	536
Wiek					
18-24 lat	17	50	22	10	158
25-34	8	52	33	8	185
35-44	11	43	41	5	192
45-54	9	42	43	5	211
55-64	7	55	27	11	102
65 lat i więcej	9	36	37	19	177
Miejsce zamieszkania					
Wieś	8	48	32	12	376
Miasto do 20 tys.	11	42	39	8	127
20-100 tys.	12	50	29	9	208
101-500 tys.	7	42	43	7	191
501 tys. i więcej mieszk.	17	39	38	6	124
Wykształcenie					
Podstawowe	8	38	35	18	262
Zasadnicze zawodowe	10	46	37	7	306
Średnie	11	48	35	6	345
Wyższe	13	52	28	6	112
Grupa społ.-zaw. pracujący					
Kadra kier., inteligencja	17	49	29	5	64
Prac. umysł. niż. szczebla	7	49	41	4	94
Pracownicy fiz. - umysł.	15	49	31	4	95
Robotnicy wykwalifikowani	7	47	42	4	89
Robotnicy niewykwalifik.	18	29	44	9	47
Rolnicy	4	55	29	11	54
Pracujący na własny rach.	17	46	30	7	38
Bierni zawodowo					
Renciści	5	46	32	17	105
Emeryci	11	36	37	16	182
Uczniowie i studenci	16	54	22	8	74
Bezrobotni	6	46	40	7	143
Gospodynie domowe i inni	10	48	26	16	35
Pracuje w:					
inst. państw., publicznej	9	53	34	4	160
społce właścicieli					
prywatnych i państwa	14	34	47	5	82
sekt. prywat. poza rolnict.	14	46	35	5	193
prywatnym gosp. rolnym	4	58	28	10	60
Dochody na jedną osobę					
Do 299 zł	10	38	39	12	132
300-399	9	45	38	9	100
400-599	11	49	33	7	187
600-800	10	45	39	6	158
Powyżej 800 zł	13	42	32	14	151
Ocena własnych war. mater.					
Złe	7	37	45	11	315
Średnie	10	48	34	9	465
Dobre	16	51	25	9	245
Udział w prakt. religijnych					
Kilka razy w tygodniu	6	41	34	18	53
Raz w tygodniu	9	46	37	8	544
1-2 razy w miesiącu	10	45	34	11	148
Kilka razy w roku	11	45	34	10	179
W ogóle nie uczestniczy	15	45	31	8	98
Poglądy polityczne					
Lewica	14	51	30	5	243
Centrum	11	47	36	6	274
Prawica	11	48	33	8	256
Trudno powiedzieć	5	36	41	18	251

Tabela 3. Jak określił(a)by Pan(i) sytuację na rynku pracy w Pana(i) miejscowości lub w okolicy? Czy, Pana(i) zdaniem, obecnie: 1 - bez większych problemów można znaleźć odpowiednią pracę; 2 - można wprawdzie znaleźć jakąś pracę, ale trudno jest o pracę odpowiednią; 3 - trudno jest znaleźć jakąkolwiek pracę; 4 - nie można znaleźć żadnej pracy

	(%)				Trudno powiedzieć	Liczba osób
	1	2	3	4		
Ogółem	0	13	43	41	2	1025
Płeć						
Mężczyźni	1	15	46	38	1	489
Kobiety	0	11	41	44	3	536
Wiek						
18-24 lat	0	19	50	31	0	158
25-34	0	16	51	31	2	185
35-44	1	16	46	36	1	192
45-54	0	8	39	51	2	211
55-64	1	10	40	48	1	102
65 lat i więcej	0	9	35	49	7	177
Miejsce zamieszkania						
Wies	0	6	42	50	2	376
Miasto do 20 tys.	0	3	47	48	2	127
20-100 tys.	0	9	44	45	1	268
101-500 tys.	1	19	47	30	3	191
501 tys. i więcej mieszk.	2	44	35	15	5	124
Wykształcenie						
Podstawowe	0	4	32	61	4	262
Zasadnicze zawodowe	0	9	47	43	1	306
Średnie	1	19	46	32	3	345
Wyższe	1	29	53	16	1	112
Grupa społ.-zaw. pracujący						
Kadra kier., inteligencja	1	38	47	12	2	64
Prac.umysł.hiz.szczebla	1	17	47	31	4	94
Pracownicy fiz.-umysł	0	27	51	21	1	95
Robotnicy wykwalifikowani	0	11	52	36	1	89
Robotnicy niewykwalifik.	0	12	48	40	0	47
Rolnicy	0	6	32	62	0	54
Pracujący na własny rach.	5	8	53	29	5	38
Bierni zawodowo						
Rencisci	0	2	40	50	7	105
Emeryci	0	9	36	52	3	182
Uczniowie i studenci	0	20	52	28	0	74
Bezrobotni	0	6	34	59	1	143
Gospodynie domowe i inni	1	10	44	45	0	35
Pracuje w:						
inst. państw., publicznej	0	19	48	32	0	160
społce właścicieli	0	28	45	23	4	82
prywatnych i państwa	2	18	55	23	2	193
sekt. pryw. poza rolnict.	0	5	33	62	0	60
prywatnym gosp. rolnym						
Dochody na jedną osobę						
Do 299 zł	0	4	41	53	1	132
300-399	0	10	36	53	1	100
400-599	0	7	48	45	1	187
600-800	1	14	48	36	2	158
Powżej 800 zł	2	27	44	24	4	151
Ocena własnych war. mater.						
Złe	0	6	38	54	2	315
Średnie	0	10	47	40	2	465
Dobre	1	27	43	25	3	245
Udział w prakt. religijnych						
Kilka razy w tygodniu	0	11	40	40	10	53
Raz w tygodniu	0	10	45	43	1	544
1-2 razy w miesiącu	0	13	45	39	2	148
Kilka razy w roku	1	18	40	38	3	179
W ogóle nie uczestniczy	1	19	39	39	2	98
Poglądy polityczne						
Lewica	1	12	47	38	2	243
Centrum	0	10	49	39	2	274
Prawica	0	22	41	35	1	256
Trudno powiedzieć	0	8	36	52	4	251

Tabela 4. Czy liczy się Pan(i) z możliwością utraty obecnej pracy (np. zwolnienia, bankructwa, upadku, likwidacji zakładu, gospodarstwa itp.)?
1 - Bardzo poważnie się z tym liczę; 2 - Raczej tak; 3 - Raczej nie;
4 - Nie, to mało prawdopodobne

	(%)				Trudno powiedzieć	Liczba osób
	1	2	3	4		
Ogółem	13	35	25	22	5	484
Płeć						
Mężczyźni	13	34	24	25	4	276
Kobiety	14	36	26	19	6	209
Wiek						
18-24 lat	6	45	36	13	0	44
25-34	13	36	27	18	6	128
35-44	16	38	19	23	4	145
45-54	14	28	26	28	4	129
55-64	12	41	15	20	12	29
65 lat i więcej	9	0	47	36	8	10
Miejsce zamieszkania						
Wies	10	36	27	19	8	174
Miasto do 20 tys.	4	42	26	20	7	54
20-100 tys.	17	34	20	26	3	104
101-500 tys.	21	35	20	22	2	94
501 tys. i więcej mieszk.	12	27	35	26	1	59
Wykształcenie						
Podstawowe	37	28	14	12	8	39
Zasadnicze zawodowe	9	42	22	21	6	163
Średnie	13	34	29	20	4	196
Wyższe	11	25	27	35	3	87
Grupa społ.-zaw. pracujący						
Kadra kier., inteligencja	16	17	30	34	3	61
Prac. umysł. niż. szczebla	7	38	30	23	3	92
Pracownicy fiz.-umysł.	14	38	27	17	5	92
Robotnicy wykwalifikowani	18	48	23	10	1	89
Robotnicy niewykwalifik.	20	44	25	5	6	43
Rolnicy	12	22	22	33	10	53
Pracujący na własny rach.	5	20	16	53	6	38
Pracuje w:						
inst. państw., publicznej	10	40	26	20	3	157
spółce właścicieli						
prywatnych i państwa	22	36	27	13	2	82
sekt. pryw. poza rolnict.	12	34	25	25	4	187
prywatnym gosp. rolnym	11	23	21	32	14	58
Dochody na jedną osobę						
Do 299 zł	17	61	5	6	11	46
300-399	15	37	20	14	14	46
400-599	26	40	14	20	0	77
600-800	12	40	31	14	3	70
Powyżej 800 zł	9	26	30	32	4	92
Ocena własnych war. mater.						
Złe	22	40	23	10	6	106
Średnie	14	36	24	19	6	230
Dobre	7	29	28	35	2	149
Udział w prakt. religijnych						
Kilka razy w tygodniu	11	20	48	16	5	18
Raz w tygodniu	14	34	23	23	7	234
1-2 razy w miesiącu	15	48	22	15	1	91
Kilka razy w roku	11	28	30	26	5	94
W ogóle nie uczestniczy	16	36	18	29	2	44
Poglądy polityczne						
Lewica	11	42	20	20	8	130
Centrum	14	39	20	23	4	144
Prawica	11	30	30	27	2	131
Trudno powiedzieć	20	24	35	18	4	79